

Wytyczne Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001:2015

Doskonalenie

(tłumaczenie Polskie Forum ISO 14000 – do celów szkoleniowych)

10. Doskonalenie

10.1 Postanowienia ogólne

Organizacja powinna określić możliwości doskonalenia (patrz 9.1, 9.2 i 9.3) oraz wdrożyć niezbędne działania...

10.3 Ciągłe doskonalenie

Organizacja powinna ciągle doskonalić przydatność, adekwatność i skuteczność systemu zarządzania środowiskowego, aby poprawiać środowiskowe efekty działalności.

Wyjaśnienie

ISO 14001 wykorzystuje proces ciągłego doskonalenia w systemie zarządzania środowiskowego. Termin „ciągły” - wskazuje na trwanie, które zachodzi w jakimś czasie, ale z następującymi po sobie przerwami (natomiast słowo angielskie „continuous” wskazuje na trwanie bezustanne, bez przerw). Ciągłe doskonalenie można zatem zdefiniować jako „powtarzające się działania mające na celu poprawę *efektów działalności*”. Audytor powinien rozumieć, że mogą wystąpić okresy, w których organizacja nie będzie aktywnie realizować doskonalenia.

Ważne jest, aby audytor pamiętał, że poziom doskonalenia i poprawy efektów działalności ustala organizacja. Zaleca się, aby audytor starał się ustalić, czy organizacja zaplanowała działania, w tym cele środowiskowe, które są zgodne ze zobowiązaniem zawartym w polityce ochrony środowiska do „ciągłego doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego w celu poprawy środowiskowych efektów działalności”. To organizacja musi zrównoważyć potrzebę doskonalenia wewnętrznej skuteczności systemu zarządzania środowiskowego i potrzebę poprawy środowiskowych efektów działalności.

Doskonalenie koncentruje się na trzech głównych obszarach:

- przydatność - odnosi się do tego, jak system zarządzania środowiskowego pasuje do organizacji i jej kontekstu.
- adekwatność - odnosi się do tego, czy system zarządzania środowiskowego spełnia wymagania normy ISO 14001 i czy jest on odpowiednio wdrażany.
- skuteczność - odnosi się do tego, czy system zarządzania środowiskowego spełnia oczekiwania (tj. jego zamierzone wyniki).

Należy podkreślić, że wymaganiem normy ISO 14001 jest poprawa skuteczności systemu zarządzania środowiskowego. Zaleca się, aby audytor starał się zrozumieć, w jaki sposób organizacja mierzy i ocenia osiągnięcie zamierzonych wyników systemu zarządzania środowiskowego. Zamierzone wyniki systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 obejmują:

- poprawę środowiskowych efektów działalności;
- wypełnianie zobowiązań dotyczących zgodności;
- osiągnięcie celów środowiskowych.

(więcej informacji znajduje się w wytycznych dotyczących audytu zamierzonych wyników)

Zaleca się, aby podczas audytowania tego wymagania ISO 14001: 2015 uwzględniono również inne części normy, które mogą mieć wpływ na zdolność organizacji do poprawy stanu środowiska. Jeśli organizacja nie ma niezbędnego przywództwa (p. 5, szczególnie 5.2), wówczas wszelkie wprowadzone procesy doskonalenia nie przyniosą rezultatów. Podobnie jeśli organizacja nie zapewni niezbędnych zasobów (p. 7.1) gwarantujących, że proces doskonalenia może być wprowadzony, doprowadzi to do niepowodzenia w realizowaniu planowanych udoskonalień.

Brak uwzględnienia tych innych części normy może prowadzić do niezgodności polegającej na tym, że proces doskonalenia nie jest konsekwentnie wprowadzany lub jego skuteczne wdrożenie nie jest możliwe do wykazania (np. brak lub niewielka reakcja na fakt nieosiągnięcia zaplanowanej poprawy wyników).

Możliwe pytania audytowe dotyczące doskonalenia:

- W jaki sposób organizacja ustala poziom doskonalenia i poprawy efektów działalności?
- Jaki proces stosuje organizacja w celu doskonalenia swojego systemu zarządzania środowiskowego?
- Jak uwzględniany jest kontekst organizacji przy identyfikowaniu możliwości doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego?
- Jaki proces stosuje organizacja do analizy swoich zobowiązań dotyczących zgodności w celu zidentyfikowania możliwości doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego?

- Jaki proces stosuje organizacja w celu ustalenia, kiedy całkowicie lub częściowo zmodyfikować swoje procesy zapewnienia zgodności ze zobowiązaniami dotyczącymi zgodności?
  - W jaki sposób organizacja poprawiła lub usiłowała poprawić swoje procesy zapewniania zgodności?
  - W jaki sposób organizacja zapewnia dostępność zasobów niezbędnych do poprawy efektów działalności i doskonalenia systemu zarządzania?
  - Jakie procesy wdrożono, aby osoby wykonujące pracę pod nadzorem organizacji mogły włączyć się w proces ciągłego doskonalenia?
  - Czy proces przeglądu zarządzania wskazuje możliwości poprawy?
  - W jaki sposób organizacja wykorzystuje proces analizy danych dotyczących środowiskowych efektów działalności do określania możliwości poprawy?
  - Jakie procesy stosuje organizacja w celu wykazania, że poprawiła ona przydatność, adekwatność i skuteczność systemu zarządzania środowiskowego dla poprawy środowiskowych efektów działalności?
-

Więcej informacji na temat Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001 można znaleźć w dokumencie: Introduction to the ISO 14001 Auditing Practices Group (Wprowadzenie do działania Grupy Praktyk Audytowania ISO 14001).

Informacje zwrotne od użytkowników zostaną wykorzystane przez Grupę Praktyk Audytowania ISO 14001 w celu identyfikacji potrzeby opracowania dodatkowych dokumentów z wytycznymi lub aktualizacji istniejących.

Komentarze można przesyłać na następujący adres e-mail: Nele.Zgavc@bsigroup.com

Inne dokumenty i prezentacje Grupy Praktyk Audytu ISO 14001 można pobrać ze stron internetowych:

www.iaf.nu

<https://committe.iso.org/sites/tc207sc1/home/projects/published/iso-14001---environmental-manage/iso-14001-auditing-practices-gro.html>

Zastrzeżenia prawne

Dokumenty te nie zostały zatwierdzone przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO), podkomitety Komitetu Technicznego ISO TC 207 ds. Zarządzania środowiskowego i audytu środowiskowego (ISO / TC207 / SC1 i SC2) ani Międzynarodowe Forum Akredytacyjne (IAF)). Informacje w nich zawarte są dostępne do celów edukacyjnych i komunikacyjnych. Grupa Praktyk Audytowania ISO 14001 nie bierze odpowiedzialności za jakiegokolwiek błędy, przeoczenia lub inne zobowiązania, które mogą wynikać z dostarczenia lub późniejszego wykorzystania tych dokumentów.